

Hội thảo khoa học**VĂN HÓA TÔN GIÁO VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG
Ở VIỆT NAM**

Nhân dịp kỷ niệm 20 năm ngày thành lập Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Tín ngưỡng thuộc Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, ngày 13 tháng 5 năm 2015, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh đã tổ chức Hội thảo khoa học *Văn hóa tôn giáo với phát triển bền vững ở Việt Nam* với mục đích tạo ra một diễn đàn chính thức để các nhà khoa học, các nhà quản lý, các chức sắc, nhà tu hành tôn giáo gặp gỡ, trao đổi, đánh giá một cách khách quan về vai trò của văn hóa tôn giáo với sự phát triển bền vững đất nước hiện nay, góp phần cung cấp luận cứ khoa học cho việc hoàn thiện chính sách và luật pháp về tôn giáo ở Việt Nam thời gian tới.

Hội thảo có sự tham dự của GS. TS. Tạ Ngọc Tấn, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bí thư Đảng ủy, Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh; ông Dương Ngọc Tấn, Phó Trưởng ban Ban Tôn giáo Chính phủ; TS. Nguyễn Quốc Tuấn, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.

Đại diện các tổ chức tôn giáo gồm có: Hòa thượng Thích Gia Quang, Phó chủ tịch Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam, Viện trưởng Phân viện Nghiên cứu Phật học Việt Nam tại Hà Nội; Thượng tọa Thích Thọ Lạc, Ủy viên Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam, Phó Chủ tịch Thường trực Ủy ban Văn hóa; Ni sư Thích Đàm Thanh, trụ trì chùa Mía, xã Đường Lâm, Sơn Tây, Hà Nội; Giám mục Hoàng Văn Đạt, Tổng Thư ký Hội đồng Giám mục Việt Nam; Linh mục Dương Phú Oanh, Phó Chủ tịch Ủy ban Đoàn kết Công giáo Việt Nam, Chủ tịch Ủy ban Đoàn kết Công giáo Hà Nội; Mục sư Phùng Quang Huyền, Phó hội trưởng Hội Thánh Tin Lành Việt Nam (Miền Bắc); Mục sư nhiệm chức Bùi Quốc Phong, Quản nhiệm Hội Thánh Tin Lành Hà Nội; Thượng phẩm Nguyễn Văn Lãnh, Trưởng quản Hiệp Thiên Đài, Hội thánh Cao Đài Ban Chính đạo; Lễ sanh Lê Xuân Mai, Trưởng ban cai quản thánh thất Cao Đài Hà Nội; ông Nguyễn Huy Diễm, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Trị sự Trung ương Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo, Tổng thư ký Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo.

Ngoài ra, Hội thảo còn có sự hiện diện của các nhà khoa học đến từ Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, các đơn vị trong hệ thống Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh và toàn thể cán bộ, giảng viên, nghiên cứu viên của Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Tín ngưỡng thuộc Học viện.

Các báo cáo tham luận và ý kiến phát biểu tại Hội thảo tập trung vào 2 chủ đề lớn sau đây:

Một là, lý luận chung về văn hóa tôn giáo và phát triển bền vững. Các báo cáo ở chủ đề này tập trung tìm hiểu, lý giải vai trò của tôn giáo, văn hóa tôn giáo đối với phát triển bền vững, với những thách thức của xã hội hiện đại trên các mặt kinh tế, chính trị, văn hóa, đạo đức, an sinh xã hội, môi trường, truyền thông... Trong Đề dẫn hội thảo, PGS.TS. Đỗ Lan Hiền cho rằng, mấy thập niên trở lại đây, cùng với sự phát triển kinh tế của đất nước, các tôn giáo ở Việt Nam cũng phát triển nhanh chóng, có nhiều tác động trực tiếp tới đời sống kinh tế, chính trị, xã hội. Các tôn giáo đã và đang tích cực tham gia vào đời sống xã hội, góp phần giảm thiểu những tiêu cực và làm lành mạnh hóa các quan hệ xã hội. Tôn giáo đã thực sự trở thành một nguồn lực xã hội quan trọng góp phần phát triển đất nước. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, tôn giáo cũng có thể trở thành một trong những nhân tố đem lại các xung đột xã hội, mất an toàn chính trị, gia tăng các biến thái tôn giáo. Do vậy, việc tìm ra giải pháp để tôn giáo thực sự trở thành một *nguồn lực xã hội* góp phần ổn định và phát triển bền vững đất nước là yêu cầu đặt ra cho nghiên cứu lý thuyết đương đại về tôn giáo. Tán thành quan điểm này, ông Dương Ngọc Tấn cho rằng, Đảng và Nhà nước ta luôn chú trọng huy động mọi nguồn lực tham gia vào sự nghiệp xây dựng đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa, thì việc đánh giá, nhìn nhận những giá trị văn hóa tôn giáo với phát triển bền vững có ý nghĩa quan trọng trong việc hoạch định chính sách, xây dựng hệ thống pháp luật, thực thi chính sách, pháp luật về tôn giáo, góp phần củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc, giữ gìn phát huy bản sắc văn hóa Việt, phát triển kinh tế, bảo vệ độc lập chủ quyền đất nước.

Hai là, những giá trị văn hóa nổi bật trong một số tôn giáo cụ thể với phát triển bền vững ở Việt Nam hiện nay trên các chiều cạnh của đời sống xã hội: kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, môi trường thiên nhiên, an sinh xã hội... Ở chủ đề này, các báo cáo về vai trò của văn hóa Phật giáo,

Công giáo, Tin Lành, Phật giáo Hòa Hảo, Cao Đài... trên các lĩnh vực của đời sống xã hội lần lượt được trình bày.

Theo Hòa thượng Thích Gia Quang, giáo lý “nhân quả”, thuyết “duyên khởi” và “trung đạo” của Phật giáo là những quan điểm thiết yếu góp phần giải quyết những vấn đề của nhân loại, đặc biệt là vấn đề bảo vệ môi trường sinh thái, ngăn ngừa chiến tranh, kiến tạo hòa bình.

Các ý kiến, tham luận của Giám mục Hoàng Văn Đạt, Linh mục Dương Phú Oanh, Mục sư Bùi Quốc Phong nhấn mạnh đến đóng góp của Công giáo, Tin Lành vào sự phát triển bền vững ở Việt Nam trên các khía cạnh kinh tế, văn hóa, khoa học... Đặc biệt, tham luận của Mục sư Bùi Quốc Phong về quan điểm của Tin Lành trong việc phát triển bền vững trên lĩnh vực khoa học công nghệ (biến đổi gen) là một điểm nhấn thú vị và nhiều gợi mở cho những người tham dự Hội thảo.

Phát biểu tổng kết hội thảo, GS.TS. Tạ Ngọc Tấn đánh giá cao các ý kiến tham luận của các chức sắc, nhà tu hành, các cán bộ quản lý và các nhà khoa học về vai trò của văn hóa tôn giáo trong sự phát triển bền vững ở Việt Nam. Đó là những nhận định khách quan, khoa học và thẳng thắn, trong đó nhấn mạnh đến việc coi tôn giáo là một nguồn lực góp phần vào sự ổn định và phát triển của xã hội Việt Nam hiện nay. Song để đi đến những kết luận thống nhất về vai trò của văn hóa tôn giáo đối với phát triển bền vững ở Việt Nam đòi hỏi một quá trình nghiên cứu nghiêm túc, công phu hơn về tôn giáo trong mối quan hệ với đời sống xã hội trên nhiều chiều cạnh, cũng như những vấn đề của thực tiễn đất nước đặt ra cho các tổ chức tôn giáo, với trách nhiệm cùng cộng đồng xã hội góp phần xây dựng và phát triển đất nước./.

Phùng Thị An Na

*Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Tin ngưỡng
Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh*